

کو مانند اگرچه من نمازم
و این سرمه مکن ز چشم من دور
عاشق تر از این کنم که هستم
لیلی طلبی ز دل رها کن
هر لحظه بده زیاده میلی
بستان و به عمر لیلی افزای^{۴۰۱}

کز عشق به غایتی رسانم
از چشمه عمر ده مرا نور
گر چه ز شراب عشق مستم
گویند که خو ز عشق وا کن
یارب تو مرا به روی لیلی
از عمر من آنچه هست بر جای

جگر پردرد و دل پر خونم ای دوست
تو لیلی شو که من مجنونم ای دوست
از این فریاد روز افزونم ای دوست
مگر من زان میان بیرونم ای دوست
از این افتاده تر که اکنونم ای دوست؟
نگیرد در تو هیچ افسونم ای دوست^{۴۰۲}

مرا پرسی که چونی، چونم ای دوست
حدیث عاشقی بر من رها کن
به فریادم ز تو هر روز فریاد
شنیدم عاشقان را می‌نوازی
نگفتی گر بیفتی گیرمت دست
غزل‌های نظامی بر تو خوانم

۲۸. عطار نیشابوری

درباره زندگانی او و تذکرة‌الاولیا پیش از این سخن گفته شد. اینجا آثار منظوم او بررسی می‌شود. در میان شمار کثیری از تألیفات که به عطار منسوب شده، منظومه‌های زیر به یقین از اوست.

۱. منطق‌الطیر

به بحر رمل که ۴۷۲۴ بیت دارد. این مثنوی از زیباترین منظومه‌های رمزی و عرفانی و از شاهکارهای ادب فارسی است. *منطق‌الطیر* از *رسالة‌الطیر* ابن سینا، *رسالة‌الطیر* غزالی، سوز مرغان در *کلیله و دمنه*، قصیده *منطق‌الطیر* خاقانی و مهم‌تر از همه از آیاتی از سوره نمل مایه‌ور شده است. بینش عرفانی و طبع خلاق عطار چندان این مثنوی را زینت بخشیده که از آثار دیگران کمتر یاد می‌شود و هر جا از *منطق‌الطیر* سخن به میان می‌آید توجه به سمت این منظومه دل‌انگیز معطوف می‌شود. مولانا شیفته‌وار در نقد خاقانی و ستایش عطار می‌گوید: